

Sølvi Linde

Det ble nylig avholdt fagkonferanse om «en annerledes oppvekst» i Bergen. Gjennom konferansen kom det fram positive trender som utvikling av Lærings – og mestringssentere rundt i landet og gode tiltak knyttet til fritid for funksjonshemmede.

Samtidig er det noe som er ramlende galt i omsorgen for barn og unge med utviklingshemning. I dokumentarfilmen «Jenta fra OZ», som også kan ses som et innlegg i debatten om nærskoler versus spesialskoler, ble dette veldig tydelig. Familien ventet og ventet på at det skulle bli stilt en diagnose. De ble sendt fra det ene ressursenteret til det andre, barnet ble utsatt for de samme testene og foreldre måtte gjennom den samme kverna med spørsmål om og om igjen. De ulike ressursentrene har lite eller ingen kommunikasjon med hverandre, noe både barn og foreldre må lide for.

Samtidig fortoner jakten på diagnosen seg som stadig viktigere. Men for hvem? For foreldrene? Ja selvfølgelig. Halfdan W. Freihow, som er far til Gabriel, bruker mye tid på dette i sitt innlegg. Hvordan diagnosen ble en måte å forstå hvorfor Gabriel var som han var, og en måte å forklare omgivelsene hvorfor barnets bisarre atferd i blant oppsto. Likevel hjalp det ikke faren i å bli kjent med barnet sitt, og det tok ikke bort det vonde. Diagnose gjorde ikke barnet friskt, og endret tilsynelatende heller ikke

fagfolks tilnærming og tilrettelegging. Har fagfolkene rundt barnet behov for diagnosene? Ja, i prinsippet skal det fungere som en rettesnor i tilretteleggingen av for eksempel opplæring, selv om vi ser at skolens vilje, ressurser og lærernes kunnskaper har vel så mye å si for om et tiltak fungerer.

Men for NAV er diagnosen viktig. Der, på et kontor, blir det avgjort om barnet eller foreldrene får innvilget avlastning, støttekontakt, hjelpestønad, utvidet rett til å være hjemme når barnet er sykt osv. osv. På de skjema som NAV bruker er der god plass til å gi grundige beskrivelser av barnets behov for hjelp i det daglige, men hvis ikke feltet der diagnose skal stå er utfylt, spiller det ingen rolle. Ingen diagnose; ingen hjelp. Selvfølgelig finnes der NAV kontor som ser på de beskrevne behovene, men det virker ikke som om det er trenden.

Er det en måte å forsøke å skape orden i en kaotisk verden, er det for å spare penger, eller er det vitne om hvilket av organene i NAV som har hatt størst påvirkningskraft? Folketrygden har lenge hatt en praksis der hjelp var knyttet til diagnose, mens sosialtjenesten med loven i hånd har skullet ta individuelle hensyn. Er det folketrygdens praksis som skal gjennomsyre NAV? Og er det et godt sosialpolitisk grep?

Sølvi

Innhold

4	I den beste hensikt Njål Johansen	23	Søskenrollen – det skal være plass til oss også! Bente N. Owren
7	Ut over det vanliges tyranni – et faglig essay Thomas Owren	26	Diskriminerende trender Helene Holand
17	Fagdager i Bergen 22. og 23. mai	30	Psykkiske lidelser hos mennesker med psykisk utviklingshemning Ørjan Moldestad og Thomas Owren
18	«Kjære Gabriel» Bente N. Owren	39	Funksjonelle analyser av atferd som inngår i psykiske lidelser Børge Holden
21	Funksjonshemmet – i forhold til hva? Bente N. Owren		